Widzisz drogowskazy przy kolejnej szosy odnodze?
Obok nich stał dom Pietra. Stań przy tej drodze,
Zwanej Rabczycką, bo do Rabczycy ona prowadzi.
Nazwę Lasów [16] _ _ _ [5] _ _ drogowskaz także zdradzi.

Przez nie biegnie granica, dalej Słowacja leży:
Orawskie Jezioro, którego wzrokiem nie zmierzysz,
Jest na południu. Nad nim Bobrów, Żubrohława.
A na wprost Rabczyce i Rabcza. To wszystko Orawa!

Do skarbu masz bliżej. Ruszaj Rabczycką Drogą,
Chwile przerwy na lekturę w marszu Ci pomogą.
„Największa mądrość – poznać samego siebie.
Największa cnota – to zwyciężyć samego siebie".

Z tą myślą Piotra łatwiej pokonasz zmęczenie.
Pisał wiele, sąd odprawiał nad swym sumieniem
I mądrość roztaczał w cztery świata strony,
Zwalczając analfabetyzm, pijaństwo, zabobony.

Dotrzesz do rozstaju, gdzie drogowskazów pięć.
Do źródeł niech zmierza, kto na skarb ma chęć.
To źródła Borowego i [8] _ _ _ _ _ _ [6] [7]. Zapamiętaj!
Mówią, że woda w tym dalszym jest święta.

Od niego dzieli Cię stąd metrów [18] _ _ .

Że je znalazłeś, rzecz to będzie oczywista.
Przy studni Borowego poczytaj o tej wodzie
I wiary, jaką wyzwala ona tu w narodzie.

„W źródełku Orawy się przezieros,
Wiaterkiem se ceses warkoce
Kosodrzewiny i zyrkos nieśmiało
Ku Giewontowi / Który zda się gwarzyć
Jacyś ty piykno / Królowo Orawy"
– pisał Emil Kowalczyk, poeta z Lipnicy,
Chwaląc wiecznotrwałe skarby okolicy.

Dla Ciebie skarb questu – mapę odszukasz,
O orawskich atrakcjach cenna jest to nauka.
Pod numerem [19] _ źródło Borowego siarczkowe
Ostatnie pola wypełni. Hasło jest gotowe!

Gdzie się wrócić, Wędrowcze – już odkryłeś.
Odbij pieczęć i odpocznij na Orawie miłej,
Obserwując ciche, łagodne piękno tego świata,
Już bez zamkniętych granic. Żadna strata.

Hasło questu:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20

Miejsce na skarb:

Fundacja Mapa Pasji

Opracowanie questu:
Krzysztof Florys, Adam Jarzębski
Fundacja Mapa Pasji

Opiekun questu:
Gminne Centrum Kultury w Lipnicy Wielkiej
tel. 18 2634638, e-mail: kultura@lipnicawielka.pl

Inne góralskie questy:
www.skarbygorali.pl

Zdobywaj odznaki:

Questy w całej Polsce:
www.questy.org.pl

Questy - Wyprawy Odkrywców:
Android iOS

* EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

Interreg Polska-Słowacja
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
PL-SK
UNIA EUROPEJSKA
EUROREGION TATRY

Dofinansowano ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.
Wyłączną odpowiedzialność za zawartość niniejszej publikacji ponoszą jej autorzy i nie może być ona utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Unii Europejskiej oraz Żylińskiego Kraju Samorządowego.

Skarby Górali

QUEST- Wyprawa Odkrywców

Śladami Apostoła Orawy

Tematyka:

Spacer zapoznaje z urokami Lipnicy Wielkiej oraz ukazuje miejsca i losy najsłynniejszego orawskiego samouka – działacza ludowego i niepodległościowego Piotra Borowego.

Jak szukać skarbu:

Quest to gra, w którą można grać w dowolnej chwili. Wystarczy uważnie czytać wskazówki i rozwiązywać zagadki, by otrzymać końcowe hasło prowadzące do skarbu – odcisku pieczęci!

Początek wyprawy:

Przed budynkiem Domu Ludowego (Lipnica Wielka 521).
GPS: 49.49646, 19.61726

Czas przejścia: ok. 1 godz. 30 min

Po stopách oravského apoštola

Téma:

Prechádzka po obci Lipnica Wielka vedie po krásach oravskej obce a predstavuje miesta spojené so životom najslávnejšieho oravského samouka – ľudového aktivistu za nezávislosť Piotra Borowého.

Lipnica Wielka

Witaj Wędrowcze w orawskiej dziedzinie,
Która swą historią, widokami słynie.
Pójdziesz dziś śladami wielkiej tu sławy,
Czyli Piotra Borowego, Apostoła Orawy.

Skąd to określenie? Dowiesz się niebawem.
Lipnicę Wielką założono na wołoskim prawie.
W wieku XVII wieś „Lypnycze" już była.
W Królestwie Węgier Orawa się mieściła.

Tu, gdzie Lipnica Wielka, na Górnej Orawie,
Od pokoleń sami Polacy żyli prawie.
Po I wojnie światowej do Polski włączona,
Od słowackiej części Orawy jest oddzielona.

O polskość Górnej Orawy walczyli Mikowie,
O których bohaterstwie tablica Ci opowie
Na Domu Ludowym. Mąż Emil był szkoły sterem,
A Józefa □ _ _ _ □ _ _ _ _ _ Orawską i oficerem.
(10, 3)

Budowa Domu Ludowego to ich inicjatywa.
Do Polski miłość ogromna i prawdziwa
Była cechą jej braci, rodziny Machayów.
Przez całe życie walczyli o wolność kraju.

A nasz apostoł? Urodził się w Rabczycach.
Dziś do Słowacji należy ta wieś i okolica.
Nie widać ich na mapie wiszącej na ścianie.
Inne ciekawe miejsca przedstawiono na niej.

Po tytule nie można nie zdać sobie sprawy,
Że Lipnica jest □ _ _ _ _ _ turystycznym Orawy.
(11)
Pod nr □ _ Przywarówka na szlaku brązowym,
(20)
Z Centrum Produktu Lokalnego wyjątkowym.

Zapraszamy tam potem. Teraz na questu trasę!
Ciekawych miejsc zobaczysz na niej masę.
Anioł niepodległości mówi: Idź wytrwale!
Ma skrzydła biało- _ □ _ _ _ _ _ _ i korale.
(1)

Obierz więc kierunek na wieżę kościoła.
Gniazdo bocianie także znaleźć zdołasz?
Nim dotrzesz do świątyni, o Piotrze czytaj.
Poznała ciężary życia ta postać znakomita.

Pieter był najmłodszym z siedmiorga braci,
A ojca jeszcze przed swym urodzeniem stracił.
Z ubogiego domu, gazdom służył, bydło pasał,
Lecz od zawsze ciekawiła go książka i prasa.

Do szkoły mógł chodzić tylko miesięcy parę.
Reszty sam się uczył, a miał w sobie wiarę.
Już za młodu zaczął prowadzić żywot ascety.
Chciał działać, nie miał pieniędzy niestety.

Założył „bractwo chłopskie" pobożnych ludzi,
Lecz popadło ono w długi. Zapału nie ostudził,
A wyjechał do Ameryki, by zarobić w dolarach.
Potem oprawiał książki. Nie zgasła w nim wiara.

Gdy już smukłą, kamienną figurę zobaczysz,
Skręt w prawo przed kościołem trasę wyznaczy.
Pod mostem potok Lipnica na południe płynie
Do Orawskiego Jeziora, gdzie nurt jego ginie.

Za mostem amfiteatru i pomnika kamień lity.
To Plac Piotra Borowego zaprasza do wizyty.
Biało-czerwone bloki to mur ojców niepodległości.
Czytaj, co wyryto przed nim dla potomności.

„Polska jest matką □ _ _ _ _ _ _ _ _ □" – świętego słowa.
(13, 17)
Ilu orawskich bohaterów spamięta Twoja głowa?
Czytaj o Piotrze i Machayach, braciach Józefy.
Dwaj z nich byli księżmi, zwalczali grzechy.

To Karol i Ferdynand – współautor publikacji
„ _ □ _ _ _ _ □ jedni?" o polskiej na Orawie nacji.
(12, 4)
On wraz z Pieterem w Paryżu na Konferencji
Dla sprawy polskiej Orawy szukał atencji.

Był to spór z Czechosłowacją o ten region cały,
Wojska sąsiada okolic więc dobrze pilnowały.
Orawcy „borami i puścizną" długo wędrowali,
By do Polski się przedostać. Dotarli cali.

Stamtąd do Paryża, gdzie Piotr, Apostoł Orawy,
W angielskiej mowie bronił polskiej sprawy.
Sam nauczył się języka (jak i paru innych),
Którym mówił do przywódców świata słynnych.

Wróć do kościoła. Z prawej jest organistówka,
Gdzie żyli Emil Mika i jego lepsza połówka.
Prowadzili tu szkołę i tutaj mieszkali
Na kolumnie kamiennej postacie, spójrz na nie.

Dawniej było tu targowisko przed kościołem,
W dni targowe wypełniały je głosy wesołe.
Podobno też stracono tu ostatniego zbójnika.
Kiedy dokładnie żył, ze wspomnień nie wynika.

„ _ . _ □ _ □ _ _ _ " to imię świętego u figury dołu.
(9, 14)
Z innymi świętymi zajął tu miejsce pospołu
Na Świętej Rodziny figurze osiemnastowiecznej.
Obok znani Orawianie, im spoczywanie wieczne.

Czytaj, dowiesz się, gdzie jest Pietra grób
I jak cenny jest kościół. Ruch ku niemu zrób.
Na murze kościoła znajdziesz tablicę odlaną,
Gdzie Piotra □ _ _ _ □ _ _ _ _ _ Chrystusa nazwano.
(15, 2)

Dotrzesz do grobu? To nie koniec tej podróży!
Obejrzysz kościół, potem marsz Cię nie znuży,
Bo choć dalej pójdziesz w nieznane główną szosą,
Nogi prędko do skrzyżowania szos Cię zaniosą.

Na prawo most, na lewo figura – słup jakubowy.
Nepomuk na jego szczycie (przyszło Ci do głowy?)
Został dodany później. Podobno zrobił to Borowy,
Gdy zamieszkał obok, w swym gospodarstwie nowym.

Wilson bowiem wysłuchał w Paryżu jego opowieści,
Orawę jednak podzielono (by rzec zwięźle streścić)
Tak, że Czechosłowacji przypadły Piotra okolice.
Musiał przenieść się do Polski, wybrał Lipnicę.